

Nr 22.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion om viss ändring av gällande persontaxor å statens järnvägar.

I motion nr 408 ha herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Boman* i Stafsund hemställt, att riksdagen måtte besluta uttala sig för sådan ändring av gällande persontaxor på statens järnvägar, att å järnvägslinjer, där veckoslutsbiljetter införts, samma rabattsystem tillämpas mellan samtliga stationer och i båda riktningarna.

Utskottet har över motionen inhämtat yttrande från järnvägsstyrelsen.

Styrelsen avstyrker motionen och anför bl. a.: Civila veckoslutsbiljetter med i motionen angiven giltighetstid och prisberäkning tillhandahållas för närvarande i 83 stationsförbindelser vid statens järnvägar. I övervägande antalet fall gälla biljetterna från stad till land och åter. Detta är emellertid icke en fastslagen regel; av nämnda antal gälla nämligen 14 även i omvänd riktning. De civila veckoslutsbiljetter, som för närvarande finnas inrättade, ha i flertalet fall tillkommit under mellankrigsperiodens senare del, då järnvägarnas persontrafik visade vikande tendens. Styrelsen fann sig då böra tillmötesgå framställda anspråk på reselättnader i omtyckta och frekventerade stationsförbindelser, i vilka veckoslutsbiljetterna kunde beräknas verka stimulerande till ökad järnvägstrafik. Vid inrättandet av veckoslutsbiljetter har det varit av avgörande betydelse, om förutsättningar funnits för att bevara och vinna järnvägstrafik. Under senaste krigsperioden ha inga nya veckoslutsbiljetter tillkommit, och efter kriget ha endast smärre justeringar vidtagits. På grund av persontrafikens starka ansvällning och härigenom uppkommen brist å rullande materiel har styrelsen nämligen sett sig nödsakad att iakttaga största försiktighet i fråga om reseformer, som stimulera persontrafiken vid veckoskiftena. Med hänsyn till nämnda omständigheter måste styrelsen ställa sig betänksam till motionärernas förslag om ökade reseförmåner vid veckosluten. Enligt motionärernas förslag skulle exempelvis den omständigheten, att veckoslutsbiljett finnes Göteborg—Åsa och Malmö—Båstad motivera, att dylika biljetter även skulle tillhandahållas i omvänd riktning, samt att resande till och från samtliga mellanstationer på sträckan Göteborg—Malmö skulle erhålla samma förmåner. En sådan utveckling ligger icke i linje med de principer, som hittills varit vägledande vid inrättandet av civila veckoslutsbiljetter, vilket emellertid icke utesluter, att styrelsen från fall till fall kan pröva, om ändringar böra vidtagas.

Styrelsen inser väl motionärernas omtanke om landsbygdens folk i detta avseende men måste likväl ur de järnvägsekonomiska synpunkter, som styrelsen har att företräda, och jämväl med hänsyn till de allvarliga konsekvenserna i andra hänseenden anse motionärernas förslag som alltför vittgående.

Under efterkrigstiden ha många förslag om persontaxorna och gestaltningen av de allmänna nedsättningarna i persontrafik varit uppe till behandling inom styrelsen. Det har därvid ansetts nödvändigt att hela frågan om persontaxans anpassning till kostnads- och tidsutvecklingen blir föremål för en grundlig utredning. Styrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t den 16 januari 1948 tillsatt en kommitté, »1948 års järnvägstaxekommitté» med uppdrag att utreda hithörande förhållanden. På grund därav bör frågan om civila veckoslutsbiljetter icke utbrytas ur det stora sammanhanget om persontaxans och nedsättningsväsendets utformning.

Utskottet. Veckoslutsbiljetter ha hittills införts endast i begränsad omfattning. I flertalet fall avse de resor från stad till land och åter men i några fall dock även resor i omvänd riktning. Utskottet finner det i och för sig mycket förståeligt, om man från landsbygdsbefolkningens sida finner ett sådant system orättvist, och utskottet vill gärna understryka, att alla resande, som trafikera samma vägsträcka, om möjligt böra behandlas lika. Emellertid torde järnvägsekonomiska synpunkter i första hand ha varit avgörande vid införande av veckoslutsbiljetter, vilket utskottet i och för sig finner riktigt. Motionärerna ifrågasätta dessutom särskilt, att å järnvägslinjer, där veckoslutsbiljetter införts, samma rabattsystem skall tillämpas mellan samtliga stationer. Härmed torde motionärerna ha avsett, att rabatteringen skall gälla för mellanliggande stationer å den sträcka, för vilken veckoslutsbiljetten gäller. Det undandrar sig utskottets bedömande huruvida detta är ur administrativa och andra synpunkter tekniskt möjligt. Även denna fråga liksom frågan om veckoslutsbiljetter över huvud taget kommer emellertid att prövas av den kommitté, 1948 års järnvägstaxekommitté, som tillsatts för att grundligt utreda hithörande frågor.

Med hänvisning härtill får utskottet hemställa,

att motion II: 408 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Nordkvist*, Ekdahl, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg, herr Bladh*, fröken Ager, herrar Hansson i Skegrie, Brandt*, Wedén, Johansson i Kalmar*, fru Svedberg, herrar Nilsson i Svalöv*, Kärrlander, fröken Vinge, herrar Adolfs-son*, Bengtsson och Braconier.

* Ej närvarande vid justeringen.